

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 95/04-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť doc. RNDr. M. M., CSc., bytom Trieda SNP 40, K., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91, neskôr vedenom pod sp. zn. 17 C 34/96 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 203/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo doc. RNDr. M. M., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91, neskôr vedenom pod sp. zn. 17 C 34/96 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 203/00 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice I v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91, neskôr vedenom pod sp. zn. 17 C 34/96 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Doc. RNDr. M. M., CSc., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 60 000 Sk (slovom šesťdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Doc. RNDr. M. M., CSc., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Košice I je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia doc. RNDr. M. M., CSc., na účet advokáta JUDr. M. S., Advokátska kancelária, K., vo výške 8 000 Sk (slovom osemtisíc slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Krajský súd v Košiciach je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia doc. RNDr. M. M., CSc., na účet advokáta JUDr. M. S., Advokátska kancelária, K., vo výške 1 340 Sk (slovom jedentisíctristoštyridsať slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

7. S'ťažnosti doc. RNDr. M. M., CSc., vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2004 doručená s'ťažnosť doc. RNDr. M. M., CSc., bytom K. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sťažovateľa proti žalovanému v 1. rade – Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v K., a žalovanému v 2. rade – Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v K. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“ a „žalovaný v 2. rade“), o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91, neskôr vedenom pod sp. zn. 17 C 34/96 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003 o náhradu mzdy, ktoré bolo vylúčené z konania vedeného pod sp. zn. 17 C 34/96 a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 203/00 o odvolaní žalovaného proti rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 34/96-49 z 25. februára 2000 o neplatnosť výpovede.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 11. apríla 1991 podal žalobu o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru a náhradu mzdy bývalému Mestskému súdu v Košiciach proti žalovanému v 1. rade. Toto konanie bolo pôvodne vedené pod sp. zn. 18 C 374/91. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza prehľad úkonov, ktoré boli v predmetnej veci vykonané. Z tohto prehľadu podľa jeho názoru vyplýva, že v konaní na okresnom súde pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91 a sp. zn. 17 C 34/96, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003, dochádza k priedňahom. Podľa sťažovateľa k priedňahom došlo v konaní vedenom na okresnom súde aj v konaní vedenom na krajskom súde.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že sa sťažoval na priedňahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 133/03 z dôvodu, že vec po takmer 13 rokoch nie je právoplatne skončená. Avšak z odpovede predsedu okresného súdu vyplýva, že sťažnosť nie je dôvodná, pretože konanie vedené pod sp. zn. 17 C 133/03 bolo prerušené podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 17 C 34/96, v ktorom sa rozhoduje o základe nároku – o neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. Sťažovateľ sa preto domnieva, že by využitím sťažnosti podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) nebolo možné dosiahnuť nápravu v jeho právnej veci.

Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu v tejto veci bolo priznané finančné zadost'učinenie vo výške 300 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia zdôvodnil tým, že od podania žaloby v roku 1991 jeho právna vec nie je doteraz právoplatne skončená, čo u neho vyvoláva pocit právnej neistoty. Sťažovateľ sa stal medzičasom starobným dôchodcom. Pri neplatnom skončení pracovného pomeru utrpel nielen značnú finančnú stratu, ale aj spoločenskú a duševnú ujmu. Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí v tom, že konanie začaté v roku 1991 nie je doteraz právoplatne skončené.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, bolo v konaní pred Okresným súdom Košice I pôvodne pod č. k. 18 C 374/91, č. k. 17 C 34/96 a v súčasnosti pod č. k. 17 C 133/2003 a v konaní pred Krajským súdom v Košiciach pod č. k. 13 Co 203/00 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice I vo veci č. k. 17 C 133/2003 konal bez prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadost'učinenie vo výške 300.000,- Sk.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi trovy konania, ktoré sú povinní odporcovia v 1) a 2) rade spoločne a nerozdielne sťažovateľovi nahradiť.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení z 22. apríla 2004 uviedol prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci, pričom rozsudok č. k. 17 C 34/96-131 z 2. júla 2003, ktorým bolo určené, že výpoveď daná sťažovateľovi bola neplatná, nadobudol právoplatnosť 25. augusta 2003. Vylúčený nárok o náhradu mzdy sa vedie pod samostatnou sp. zn. 17 C 133/03. Toto konanie bolo prerušené do právoplatného skončenia sporu vedeného o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že sťažnosť sťažovateľa považuje za neopodstatnenú a s prihliadnutím na skutkovú a najmä právnu náročnosť riešeného problému v odvolacom konaní nedošlo podľa jeho názoru k zbytočným priet'ahom.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 22. apríla 2004 a predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení z 8. apríla 2004 súhlasili s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ vo svojom podaní z 18. mája 2004 taktiež súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 95/04-14 zo 17. marca 2004 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta

porušenie svojho základného práva na súdnu (inú právnu) ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97, I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 26/95).

Sťažovateľ sa sťažoval na prietahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 133/03 podľa zákona o štátnej správe súdov, pričom táto sťažnosť nevedla podľa jeho názoru k náprave.

Ústavný súd si vyžiadal spisy okresného súdu sp. zn. 18 C 374/91, 17 C 34/96 a 17 C 133/2003 a spis krajského súdu sp. zn. 13 Co 203/00.

Z vyžiadaných spisov ústavný súd zistil, že rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C 34/96-49 z 25. februára 2000 bola určená neplatnosť výpovede danej sťažovateľovi listom žalovaného č. j. 587/1991 z 22. februára 1991. Zároveň sa nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 13 Co 203/00-68 z 20. marca 2002 tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd rozhodol znova rozsudkom č. k. 17 C 34/96-139 z 2. júla 2003 tak, že určil neplatnosť výpovede danej sťažovateľovi. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. augusta 2003. Nárok na náhradu mzdy bol vylúčený na samostatné konanie, ktorému bola pridelená sp. zn. 17 C 133/2003.

Okresný súd napriek tomu, že ide o jedno konanie, účelovo, bez zjavného právneho podkladu konal o čiastkových problémoch a vždy po ukončení jednotlivých častí vykázal vec ako skončenú a o ďalších nárokoch rozhodoval v samostatnom, akoby novom konaní pod novou spisovou značkou. Ide však vždy o čiastkový návrh v pôvodnej žalobe. Takýto postup okresného súdu ústavný súd hodnotí ako účelový priečiaci sa zmyslu a účelu procesných predpisov Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľ v konaní okresného súdu a krajského súdu namietal zbytočné prietahy v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že ak bola vec právoplatne skončená skôr, ako sa sťažovateľ domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov na ústavnom súde, ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konania, v rámci ktorých namieta sťažovateľ zbytočné prietahy o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy, možno hodnotiť ako konania zložité na dokazovanie.

Dňa 15. februára 1993 nadobudol účinnosť zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Preto až od tohto dňa je založená právomoc ústavného súdu. Postup okresného súdu v predmetných konaniach pred uvedeným dátumom preto nie je v prieskumnej právomoci ústavného súdu.

Zo spisu sp. zn. 18 C 374/91 v konaní žalobcu (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľa) proti žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 24. marca 1993 bol Obvodnému súdu Košice 1 (ďalej len „obvodný súd“) doručený návrh žalovaného v 2. rade na doplnenie dôkazov.

Dňa 29. marca 1993 bolo obvodnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu.

Dňa 31. marca 1993 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).
Dňa 3. apríla 1993 bolo obvodnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 2. rade.
Dňa 5. mája 1993 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).
Dňa 27. mája 1993 bol žalovaný v 2. rade vyzvaný na predloženie dôkazov.
Dňa 28. mája 1993 bolo obvodnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 2. rade.
Dňa 15. júna 1993 bolo obvodnému súdu doručené podanie žalovaného v 2. rade.
Dňa 23. júla 1993 bol určený termín pojednávania na 17. september 1993.
Dňa 26. júla 1993 obvodný súd vyzval žalovaného v 2. rade na doplnenie dôkazov.
Dňa 13. septembra 1993 bolo obvodnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu.
Dňa 17. septembra 1993 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).
Dňa 23. septembra 1993 bolo obvodnému súdu doručené podanie žalovaného v 2. rade, ktorým doplnil dôkazy.

Dňa 28. septembra 1993 bol obvodnému súdu doručený súhlas so späťvzatím návrhu proti žalovanému v 1. rade.

Dňa 5. októbra 1993 bol žalovaný v 2. rade vyzvaný na doplnenie dôkazov.

Dňa 15. októbra 1993 žalovaný v 2. rade doplnil dôkazy.

Dňa 28. novembra 1994 bola obvodnému súdu doručená žiadosť žalovaného v 2. rade, aby oznámil, prečo sa v predmetnom spore nekoná.

Dňa 9. marca 1995 bola obvodnému súdu opäť doručená žiadosť žalovaného v 2. rade, aby oznámil, či už bolo predmetné konanie skončené vydaním rozhodnutia.

Dňa 6. decembra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci neboli prítomní). Konanie proti žalovanému v 1. rade sa zastavilo a konanie proti žalovanému v 2. rade sa vylúčilo na samostatné konanie. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 1995.

Zo spisu sp. zn. 17 C 34/96 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 6. decembra 1995 bolo vydané uznesenie obvodného súdu sp. zn. 18 C 374/91 v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru a náhradu mzdy, ktorým sa zastavilo konanie proti žalovanému v 1. rade. Konanie proti žalovanému v 2. rade bolo vylúčené na samostatné konanie pod sp. zn. 17 C 34/96. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 1995.

Dňa 1. októbra 1997 okresný súd zaslal list právnenému zástupcovi žalobcu, ktorým zisťoval, či trvá na podanom návrhu.

Dňa 11. novembra 1997 okresný súd zisťoval, či žalobca trvá na podanom návrhu.

Dňa 29. januára 1998 bol vytýčený termín pojednávania na 27. november 1998.

Dňa 27. novembra 1998 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 4. februára 1999 bolo okresnému súdu doručené stanovisko navrhovateľa k dôkazom.

Dňa 3. augusta 1999 bol určený termín pojednávania na 22. november 1999.

Dňa 17. augusta 1999 okresný súd vyzval žalovaného na predloženie dokladov.

Dňa 7. septembra 1999 žalovaný zaslal okresnému súdu kópie požadovaných dokladov.

Dňa 22. októbra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 5. novembra 1999 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného na vykonanie dôkazov.

Dňa 4. januára 2000 bol určený termín pojednávania na 19. január 2000.

Dňa 19. januára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 26. januára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).
Pojednávanie bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti sudcu.

Dňa 25. februára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).
Na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté, že výpoveď daná žalobcovi je neplatná. V prevyšujúcej časti bol nárok žalobcu vylúčený na samostatné konanie.

Dňa 13. apríla 2000 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 27. apríla 2000 okresný súd zaslal odvolanie žalovaného na vyjadrenie žalobcovi.

Dňa 12. mája 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu.

Dňa 29. mája 2000 bol spis doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.
Konanie bolo vedené pod sp. zn. 13 Co 203/00.

Dňa 8. augusta 2000 krajský súd žiadal od Okresného súdu v Prešove spisy sp. zn. 8 C 175/91, sp. zn. 10 C 88/91 a sp. zn. 7 C 51/91.

Dňa 8. septembra 2000 boli opäť žiadané vyššie uvedené spisy.

Dňa 11. februára 2002 bola krajskému súdu doručená žiadosť Daňového úradu Košice II (ďalej len „daňový úrad“) o poskytnutie informácie.

Dňa 16. februára 2002 bol určený termín pojednávania na 20. marec 2002 a krajský súd odpovedal na dožiadanie daňového úradu.

Dňa 20. marca 2002 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 20. marca 2002 bolo vydané uznesenie krajského súdu sp. zn. 13 Co 203/00, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Dňa 10. apríla 2002 bola krajskému súdu doručená žiadosť daňového úradu o poskytnutie informácie.

Dňa 11. apríla 2002 krajský súd odpovedal na žiadosť daňového úradu.

Dňa 16. mája 2002 došiel spis okresnému súdu.

Dňa 24. mája 2002 bolo doručované uznesenie krajského súdu.

Dňa 28. januára 2003 bol určený termín pojednávania na 5. marec 2003.

Dňa 5. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 31. marca 2003 došiel okresnému súdu návrh žalovaného na vykonanie dôkazov.

Dňa 2. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 4. apríla 2003 žalobca splnomocnil na zastupovanie v konaní advokáta JUDr. M. S.

Dňa 21. mája 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca bol prítomný, žalovaný nebol prítomný).

Dňa 25. júna 2003 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného, ktorým boli doplnené dôkazy.

Dňa 27. júna 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 2. júla 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo určené, že výpoveď daná žalobcovi je neplatná. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. augusta 2003.

V konaní okresného súdu o náhradu mzdy vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003 boli vykonané tieto úkony:

Dňa 3. septembra 2003 bolo okresným súdom vydané uznesenie o prerušení konania sp. zn. 17 C 133/2003 do právoplatného skončenia sporu vedeného pod sp. zn. 17 C 34/96.

Dňa 2. októbra 2003 bol sťažovateľ vyzvaný, aby špecifikoval výšku náhrady mzdy.

Dňa 24. októbra 2003 predložil sťažovateľ splnomocnenie advokáta na zastupovanie a požiadal o predĺženie lehoty na špecifikáciu výšky náhrady mzdy.

Dňa 26. novembra 2003 navrhovateľ špecifikoval výšku náhrady mzdy.

Dňa 4. decembra 2003 okresný súd zaslal žalovanému vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 13. januára 2004 požiadal žalovaný o predĺženie lehoty na vyjadrenie.

Dňa 13. januára 2004 bol konajúci sudca vyzvaný podpredsedníčkou okresného súdu na zaujatie stanoviska k sťažnosti na priet'ahy v konaní.

Dňa 14. januára 2004 sa konajúci sudca vyjadril k sťažnosti.

Dňa 29. januára 2004 bol vytýčený termín pojednávania na 3. marec 2004.

Dňa 2. marca 2004 žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní.

Dňa 3. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca bol prítomný, žalovaný nebol prítomný).

Dňa 12. marca 2004 oznámil žalovaný okresnému súdu, že prebieha jednanie o mimosúdnom ukončení sporu.

Dňa 26. marca 2004 požiadal žalobca o odročenie termínu pojednávania nariadeného na 31. marec 2004 z dôvodu možnej mimosúdnej dohody.

Dňa 31. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca nebol prítomný, žalovaný bol prítomný).

Ústavný súd zistil, že v konaní obvodného súdu vedenom pod sp. zn. 18 C 374/91 došlo k priet'ahom od 15. októbra 1993 (žalovaný v 2. rade doplnil dôkazy vyžiadané súdom) do 6. decembra 1995 (uznesenie obvodného súdu, ktorým sa konanie voči žalovanému v 1. rade zastavilo, a konanie voči žalovanému v 2. rade sa vylúčilo na samostatné konanie), došlo tu teda k priet'ahom v trvaní 25 mesiacov.

Ústavný súd zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 34/96 došlo k priet'ahom od 28. decembra 1995 (právoplatnosť uznesenia obvodného súdu, ktorým bolo konanie vedené pod sp. zn. 18 C 374/91 proti žalovanému v 2. rade vylúčené na samostatné konanie) do 1. októbra 1997 (list okresného súdu, ktorým zisťoval, či žalobca trvá na podanom

návrhu). Prieťah okresného súdu je v trvaní 21 mesiacov. Ďalší prieťah okresného súdu je od 29. januára 1998 (určený termín pojednávania na 27. november 1998) do 27. novembra 1998 (uskutočnilo sa pojednávanie). Prieťah je v trvaní 10 mesiacov. Ďalší prieťah okresného súdu je od 4. februára 1999 (okresnému súdu došlo stanovisko navrhovateľa) do 3. augusta 1999 (bol určený termín pojednávania na 22. november 1999). Prieťah je v trvaní 6 mesiacov. Prieťah okresného súdu je od 24. mája 2002 (bolo doručované uznesenie krajského súdu účastníkom konania) do 28. januára 2003 (bol určený termín pojednávania). Prieťah v konaní je v trvaní 8 mesiacov. Celkové prieťahy v konaní okresného súdu sú 70 mesiacov.

Prieťahy v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 13 Co 203/00 sú od 8. septembra 2000 (krajský súd žiadal pripojiť súvisiace spisy) do 16. februára 2002 (určený termín pojednávania) a predstavujú spolu 17 mesiacov. Je potrebné objektívne priznať, že krajský súd nutne potreboval na preštudovanie spisu, ako aj pripojených spisov minimálne 5 mesiacov, takže prieťahy po zohľadnení tejto doby boli 12 mesiacov.

Ústavný súd teda zistil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 133/2003 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu úkonov, tieto boli vykonávané priebežne a boli účelné.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu, ústavný súd mu prikázal konať vo veci v súčasnosti vedenej pod sp. zn. 17 C 133/2003.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 300 000 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tak, že nekonaním okresného súdu a krajského súdu je sťažovateľ v stave právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 citovaného zákona má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa a vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde sp. zn. 18 C 374/91 a sp. zn. 17 C 34/96 a na krajskom súde pod sp. zn. 13 Co 203/00 a prikázal okresnému súde, ktorý ich právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov. Dovršením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 60 000 Sk od okresného súdu a vo výške 10 000 Sk od krajského súdu ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu a jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a krajského súdu a na uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisov okresného súdu a krajského súdu.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Právny zástupca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj napísanie sťažnosti), pričom za jeden úkon si uplatnil odmenu vo výške 4 534 Sk a režijný paušál vo výške 136 Sk, čo spolu predstavuje sumu 9 342 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právny zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol sčasti vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom a krajským súdom.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vo výške 9 340 Sk (odmena za jeden úkon je 4 534 Sk, za zastupovanie štyroch sťažovateľov 4 534 Sk plus režijný paušál 136 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal uhradiť okresný súd vo výške 8 000 Sk a krajský súd vo výške 1 340 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2004